

Cuprins

CARTEA ÎNȚÎI

Capitolul I.....	9
ANTHONY PATCH.....	9
Capitolul II	33
PORTRETUL UNEI SIRENE.....	33
Capitolul III	71
MAESTRUL SĂRUTURILOR.....	71

CARTEA A DOUA

Capitolul I.....	121
CLIPA DE GRATIE.....	121
Capitolul II	172
BANCHETUL.....	172
Capitolul III.....	231
MANDOLINA SPARTĂ.....	231

CARTEA A TREIA

Capitolul I.....	275
O CHESTIUNE DE CIVILIZAȚIE.....	275
Capitolul II	314
O CHESTIUNE DE ESTETICĂ.....	314
Capitolul III	352
NU CONTEAZĂ!.....	352

F. Scott Fitzgerald

Cei frumoși și blestemați

Traducere din limba engleză
și note de Ciprian Șiulea

POLIROM
2018

— Mă îngrijorezi, replică el, îmi pot imagina că mi-aș dori o altă femeie în anumite circumstanțe pasagere, dar nu-mi pot imagina că aș lăua-o.

— Dar nu gîndesc în felul asta, Anthony. Nu pot să-mi pierd timpul rezistînd lucrurilor care mă tenteză. Soluția mea e să nu le vreau — să nu vreau pe nimeni în afară de tine.

— Totuși, cînd mă gîndesc că pur și simplu se poate întîmpla să-ți placă de cineva...

— Ah, nu fi prost! exclamă ea. Nu poate fi ceva întîmplător. Sî nici nu-mi pot imagina aşa ceva.

Asta puse un punct apăsat conversației. Atenția constantă a lui Anthony o făcea să fie mai fericită în compania lui decît în a oricui altcuiiva. Cu siguranță ii plăcea de el — îl iubea. Astfel că vara începu aproape la fel ca aceea dinainte.

Există, totuși, o schimbare radicală în cadrul menajului. Scădinava cu inimă de ghicață, al cărei gătit austera și alcătui maniere sardonică de a servi masa o necăjiseră atât de mult pe Gloria, lăsă locul unui japonez extrem de eficient, pe nume Tanalahaka, dar care mărturisi că răspunde oricărei chemări care include cele două silabe „Tana”.

Tana era neobișnuit de mic chiar și pentru un japonez și manifesta convingerea oarecum naivă că e un om de lume. În ziua în care ajunsese, trimis de „Agenția de personal japonez de incredere R. Gugimoniki”, îl chemase pe Anthony în camera lui, ca să-i arate comorile pe care le avea în geamantan. Acestea includeau o bogată colecție de cărți poștale japoneze, pe care încercă să île explică pe loc angajatorului său, una cîte una și în mare detaliu. Printre ele erau și cîteva evident pornografice, de origine americană, deși producătorii omisesceră, modești, să-și menționeze numele și adresa. Apoi scoase cîteva obiecte lucrate de el — o pereche de pantaloni americani, pe care îi făcuse singur, și două seturi de lenjerie din mătase solidă. Îl informă pe Anthony, confidențial, asupra scopului în care acestea erau păstrate. Următorul exponat era o copie destul de bună a unei gravuri a lui Abraham Lincoln, căruia îi imprimase trăsături ale feței inconfundabil japoneze. În cele din urmă apăru un flaut; îl făcuse singur, dar era stricat; avea de gînd să-l repare în curînd.

După aceste formalități amabile, despre care Anthony presupuse că sănt obișnuite în Japonia, Tana îi ținu un discurs despre relația dintre stăpin și servitor, din care Anthony înțelesc că acesta lucrase la case mai mari, dar intotdeauna se certase cu ceilalți servitori pentru că aceștia nu erau onești. Discutără o grămadă despre cuvântul „onest”, iritându-se chiar unul pe celălalt, deoarece Anthony susținea cu încăpăținare că Tana încerca să spună „viespi”¹, și chiar se apucă să biziie ca o albină și să dea din brațe pentru a imita aripile.

După trei sferturi de oră Anthony fu eliberat, primind însă calde asigurări că vor mai avea conversații plăcute în care Tana îi va spune „cum facem lucruri în țara mea”.

Astfel a decurs debutul locvace al lui Tana în casa gri – iar el își ținu promisiunea. Deși era conștiincios și onorabil, era, indiscutabil, și extrem de plăcitor. Părea incapabil să-și controleze limbă, uneori trecind de la un paragraf la altul cu o expresie vecină cu durerea în ochii lui mici și căprui.

Duminica și luna după-amiază ctea paginile de umor ale ziarelor. Un desen animat înfățișând un valet japonец glumet il distră enorm, deși preținse că protagonistul, care lui Anthony i se părea clar oriental, avea de fapt față de american. Problema cu banda desenată era că, atunci cînd, ajutat de Anthony, reușea să citească textele ultimelor trei imagini și să le integreze în context, cu o concentrare care ar fi fost mai potrivită pentru *Critica* lui Kant, uitase complet despre ce era prima imagine.

La mijlocul lui iunie, Anthony și Gloria aniversară primul an de căsnicie dîndu-și o „întîlnire”. Anthony bătu la ușă, iar ea alergă să-i deschidă. Apoi se așezără pe canapea, spunându-și acele nume pe care le inventaseră unul pentru celălalt, combinații noi ale unor vorbe de alint vechi de cînd lumea. Însă această „întîlnire” nu fu urmată de un „noapte bună” șoptit, cu extazul lui plin de regrete.

1. În engleză, *horns* („viespi”), pronunția japoneză stilică a lui *honest* („onest”) pe care Anthony i-o atribuie lui Tana.

Spre sfîrșitul lui iunie oraarea puse ochii pe Gloria și o lovi, însămintind-o și aruncînd sufletul ei strălucitor înapoi cu o jumătate de generație. Apoi dispără încet, căzînd iarăși în intunericul impenetrabil din care venise, dar lăsînd nemiloasă tainul ei de tinerețe.

Cu un simț dramatic infailibil, alese ca decor o mică gară dintr-un orășel mizerabil de lîngă Portchester. Peronul gării era pustiu ca o prerie toată ziua, expus soarelui galben și prăfos și privirii aceluia tip nesuferit de om de la țară care trăiește lîngă metropolă și care și-a dobîndit inteligența ieftină ocolind urbanitatea acesteia. O duzină de asemenea mitocani, cu ochi congesționați și siniștri ca niște sperietori de ciori, văzură incidentul. Acești pătrunse cu greu în mintile lor confuze și greoaie, fiind înțeles fie ca o glumă grosolană, fie, în cel mai bun caz, ca o „rușine”. Între timp, acolo, pe peron, lumea își pierdu o parte din strălucirea ei.

Anthony petrecuse toată după-amiaza caniculară lîngă o carafă cu scotch, împreună cu Eric Merriam, în timp ce Gloria și Constance Merriam înnotau și faceau plajă la Beach Club, Constance sub o umbrelă cu dungi, iar Gloria întinzîndu-se senzual pe nisipul moale și fierbinte, bronzîndu-și picioarele ei inevitabile. Mai tîrziu, toti patru ciuguliseră din niște sendvișuri nedorite; apoi Gloria se ridicase, bătîndu-l pe Anthony pe genunchi cu umbrela ca să-i atragă atenția.

— Trebuie să plecăm, dragă.

— Acum?

Se uită la ea fără chef. În acel moment nimic nu i se părea mai important decât să lenevească în umbra verandei, bind scotch cu apă în timp ce gazda lui rememora interminabil detaliile cine știe cărei campanii politice uitate.

— Chiar trebuie să plecăm, repetă Gloria. Putem lua un taxi pînă la gară... Hai, Anthony! ordonă ea pe un ton imperios.

— Ei, haideți acum...

Întrerupt din polologhia lui, Merriam însîră obiecțiile convenționale, în același timp umplînd provocator paharul oaspetelui său cu un cocteil care ar fi trebuit sorbit în zece minute. Dar cînd

Gloria spuse nervoasă „Trebuie să plecăm!”, Anthony îl bău dintr-o înghițitură, se ridică în picioare și se inclină ceremonios în fața gazdelor lui.

— Se pare că „trebuie”, spuse el puțin tîfnos.

Peste cîteva clipe mergea în spatele Gloriei pe aleea din grădină, printre tulisuri înalte de trandafiri, ale căror frunze tinere de iunie erau atinse ușor de umbrela ei. Cîtă insensibilitate, se gindi el în timp ce ajungeau la șosea. Simțea, cu o naivitate rănită, că Gloria nu ar fi trebuit să întrerupă o asemenea distracție nevinovată. Whisky-ul liniștise și clarificase gindurile învâlmășite din capul său. Iși dădu seama că ea mai avusese de cîteva ori aceeași atitudine. Trebuia oare să renunțe la momentele plăcute la o simplă atingere a umbrelei sau o fluturare a genelor ei? Potrivnicia lui se transformă în resentiment, care crescă în el ca un val de neoprit. Nu spuse nimic, inhibîndu-și pervers dorința de a-i face reproșuri. Găsiră un taxi în fața hanului și merseră în tăcere spre gară...

Apoi Anthony își dădu seama ce voia – să-și impună voința în fața acestei fete reci și impenetrabile, să obțină în urma unei magnifice inițiative acea putere care i se părea infinit dezirabilă.

— Hai să vizităm familia Barnes, spuse el fără să o privească. Nu am chef să merg acasă.

Doamna Barnes, născută Rachael Jerryl, avea o casă de vară la cîțiva kilometri de Redgate.

— Am fost la ei alătăieri, răspunse ea scurt.

— Sînt sigur că s-ar bucura să ne vadă.

Simțind că tonul nu fusese suficient de apăsat, își făcu, încăpățînat, curaj și adăugă:

— Vreau să mergem acolo. Nu am nici o dorință să mergem acasă.

— Iar eu nu am nici o dorință să merg la ei.

Brusc, se priviră în ochi.

— Păi, Anthony, spuse ea agasată, e duminică seara și probabil au musafiri la cină. De ce să mergem la ora asta...

— Atunci de ce nu am putut să rămînem unde eram? izbucni el. De ce să mergem acasă, cînd ne simțeam atît de bine? Ne invitaseră la cină.

— Din obligație. Dă-mi banii și o să cumpăr eu bilete.

— Nici nu mă gîndesc! N-am nici un chef să merg cu neno-rociu' ăla de tren în care o să ne sufocăm.

— Anthony, te porți de parcă ai fi pilit!

— Dimpotrivă, sănătatea este perfectă.

Dar vocea lui era ușor răgușită, iar ea știa cu certitudine că asta nu e adevărat.

— Dacă ești sănătatea, atunci o să-mi dai banii pentru bilete.

Dar era prea tîrziu pentru a-i vorbi în felul acesta. În mintea lui nu era decât o singură idee — că Gloria e egoistă, că întotdeauna a fost egoistă și că va continua să fie astfel dacă el nu se impunea, aici și acum, ca stăpîn al ei. Asta era cea mai bună ocazie, de vreme ce ea îl privase de o plăcere doar din capriciu. Hotărîrea lui se întări, luînd pentru o clipă forma unei ură mohorite și placide.

— Eu nu mă urc în tren, spuse el, cu vocea tremurîndu-i ușor din cauza furiei. Mergem la familia Barnes.

— Nu merg! Țipă ea. Dacă tu o să mergi, eu mă duc singură acasă.

— Păi atunci du-te.

Fără un cuvînt, Gloria se întoarse spre casa de bilete; Anthony își aminti deodată că ea avea ceva bani și că nu acesta era tipul de victorie pe care el și-l dorea, pe care trebuia să-l aibă. Făcu un pas după ea și o prinse de brat.

— Uite ce e, murmură el, nu te duci singură!

— Ba mă duc — Anthony!

Exclamația venise în momentul în care încerca să se desprindă de el, nereușind decât să-i întărească strînsarea. Anthony o privea cu ochii îngustați, răutăcioși.

— Dă-mi drumul!

Țipătul ei era aprig.

— Dacă ai măcar *un strop* de decentă, o să-mi dai drumul!

— De ce?

El știa de ce. Dar ținînd-o acolo simțea o mîndrie confuză, chiar dacă ușor nesigură.

— Mă duc acasă, înțelegi? Iar tu o să-mi dai drumul!

— Nu, n-o să-ți dau.

Ochii ei ardeau acum.

— Vrei să faci o scenă aici?

— Am spus că nu pleci! M-am săturat de egoismul tău!

— Nu vreau decât să merg acasă.

Două lacrimi de mînie apărură în ochii ei.

— De data asta o să faci ce spun eu.

Trupul ei se îndreptă încet; își dădu capul pe spate, într-un gest de infinit dispreț.

— Te urăsc!

Cuvintele joase erau scuipate ca un venin printre dinții ei înclestați.

— Ah, dă-mi drumul! Te urăsc!

Încercă să se smulgă, dar el îi prinse și celălalt braț.

— Te urăsc! Te urăsc!

În fața furiei ei, nesiguranța lui Anthony reveni, dar el simtea că mersese deja prea departe pentru a mai ceda. Se părea că el cedase întotdeauna și că ea îl disprețuise, în inima ei, pentru asta. Ah, poate că îl urăște acum, dar mai tîrziu îl va admira pentru autoritatea lui.

Trenul se apropiă, trimițînd melodramatic un semnal premonitoriu de-a lungul șinelor care luceau albăstrui. Gloria se zbătu încercind să se elibereze, în timp ce cuvinte mai vechi decât Cartea Genezei ii veneau pe buze.

— O, brută ce ești! suspină ea. Brută ce ești! O, cît te urăsc! Brută!

Alți potențiali călători aflați pe peron începeau să se întoarcă spre ei și să se holbeze; zumzăitul trenului deveni, din abia perceptibil, zgomotos. Gloria își intreți eforturile, apoi încetă complet și rămase acolo, tremurînd și cu ochii înroșiți de această umilire, în timp ce locomotiva intra în gară mugind.

De undeva, de sub șuieratul aburilor și scîrțitul frinelor, se auzi vocea ei:

— Dacă ar fi fost un singur bărbat aici, n-ai fi făcut asta! N-ai fi făcut asta! Lașule! Lașule, o, lașule!

Tăcut și tremurînd el însuși, Anthony o strînse mai tare, conștient că zeci de fețe, ciudat de nemîșcate, ca umbre ale unui vis, îl priveau. Apoi locomotiva începu să scoată țipete metalice